

Informatiebrief aan de Raad

119

Zaaknummer: Z-23/077344
Documentnummer: 354242
Datum: 19 december 2023 Verzonden 21 december 2023
Onderwerp: Gebruik Maatwerkbudget door Sociaal Team Wassenaar
Bijlage(n): -

Geachte Raad,

In 2022 leidden verschillende internationale ontwikkelingen tot hogere energieprijzen voor huishoudens. Als reactie hierop werd op 9 november 2022 amendement 146, 'Energiecompensatie voor huishoudens', aangenomen door de raad. Dit amendement stelde een eenmalige uitkering voor aan huishoudens met een inkomen tussen 120% en 150% van het sociaal minimum. Na goedkeuring van het amendement bleek echter dat de bestaande regelgeving de oorspronkelijk voorgestelde uitvoering niet toestond, het zou namelijk inkomenspolitiek betreffen.

Daaropvolgend nam de raad motie 224 aan, waarin werd verzocht om tegemoet te komen aan de intentie van het amendement, namelijk het voorkomen van financiële noodsituaties bij inwoners. De raad gaf het college de opdracht om in 2023 een maatwerkfonds op te zetten of aansluiting te zoeken bij een bestaand maatwerkfonds.

In plaats daarvan wordt nu een maatwerkbudget uitgewerkt. Dit biedt namelijk grote voordelen voor zorgprofessionals binnen het Sociaal Team Wassenaar en voor inwoners, namelijk een snelle en directe oplossing voor de inwoners. Het alternatief, een storting van een bedrag in een extern noodfonds, vraagt om een specifieke opdrachtverstrekking en randvoorwaarden. Daarnaast is er de keuze voor een bestaand fonds of nieuw op te richten fonds, er zijn immers al verschillende fondsen actief in Wassenaar. Het oprichten of aansluiten bij een fonds zal worden onderzocht in 2024, de inwoners van Wassenaar kunnen in 2024 wel meteen ondersteund worden door een bijdrage uit het Maatwerkbudget.

Bestaande initiatieven en fondsen ter ondersteuning van energiearmoede

De gemeente hecht waarde aan doeltreffend en doelmatig beleid voor onze inwoners. Na zorgvuldige overweging is geconstateerd dat er al diverse landelijke initiatieven en fondsen bestaan om inwoners te helpen met stijgende energieprijzen, zoals de energietoeslag, het prijsplafond en

het landelijk noodfonds voor energie. Daarnaast zijn er regionale en lokale fondsen beschikbaar. Voorbeelden van lokale fondsen zijn het Noodfonds van Stichting De Stille Kracht door en voor Wassenaar en Stichting Steunfonds van de SMOW, die financiële en dringende problemen aanpakken. Er is dus al ondersteuning voor het bestrijden van energiearmoede.

Maatwerkbudget als alternatief voor specifiek maatwerkfonds

Als (tijdelijk) alternatief voor een apart maatwerkfonds voor energiearmoede is het gebruik van een maatwerkbudget door het Sociaal Team Wassenaar een goede oplossing. Tijdens de themabijeenkomst van de commissie Mens & Maatschappij op 16 mei jongstleden is dit met u besproken. Deze aanpak biedt de professionals van het Sociaal Team Wassenaar de mogelijkheid om flexibel en efficiënt te reageren op verschillende behoeften van huishoudens, waardoor een bredere aanpak van armoedebestrijding en het bevorderen van financiële zelfredzaamheid mogelijk wordt.

Maatwerkbudget: Op maat gemaakte ondersteuning via efficiënte groepsbesluitvorming

Het maatwerkbudget is bedoeld voor de professionals in het Sociaal Team Wassenaar om in te zetten als zij een (nood)situatie zien waarbij niet ingrijpen op termijn meer kosten met zich meebrengt. Hierbij wordt altijd de eerste stap gezet om te kijken naar de bestaande voorzieningen (fondsen of andere financiële voorzieningen). Indien deze voorzieningen geen passende oplossing bieden, ontoereikend zijn of niet tijdig beschikbaar zijn, wordt het maatwerkbudget ingezet. Het gaat om een eenmalige (niet structurele) vergoeding. Het budget is alleen in te zetten door de professionals, de inwoner kan geen rechtstreekse aanvraag indienen of aanspraak maken op het budget. Een verantwoording op hoofdlijnen stelt professionals in staat om snel acute problemen op te lossen.

Door snel een relatief kleine uitgave te doen, kunnen grotere maatschappelijke kosten worden voorkomen die kunnen ontstaan als problemen zich verder ontwikkelen. Hulpverleners die bij de mensen thuis of in de wijk komen, kunnen het beste beoordelen welke vorm van ondersteuning het meest bijdraagt aan het snel en efficiënt oplossen van problematiek. Aan het maatwerkbudget zit altijd een hulpverleningstraject verbonden. Dit kan een lang, maar ook een kort traject zijn.

Het maatwerkbudget wordt exclusief ingezet door het multidisciplinaire Sociaal Team Wassenaar, waarbij gebruik wordt gemaakt van een geïntegreerde aanpak en de samenwerking van verschillende expertises. Deze multidisciplinaire aanpak stelt het Sociaal Team Wassenaar in staat om integraal te kijken naar de behoeften en uitdagingen van huishoudens in Wassenaar.

Via een groepsbesluit, de casus wordt anoniem ingebracht, kunnen teamleden/professionals zelf beslissen over kleine bedragen tot € 500. Om tot overeenstemming te komen, dienen er minimaal drie professionals akkoord te zijn, van wie in ieder geval één gemeenteburgemeester. Voor bedragen van € 500 tot maximaal € 2.500 is altijd een besluit of akkoord vereist van de teamleider van het Sociaal Team Wassenaar. Hierdoor is een efficiënt en doeltreffend besluitvormingsproces gegarandeerd. Het gaat om hulp in natura: het geld wordt niet aan het huishouden gegeven maar

gaat direct naar de leverancier van de benodigde dienst of goederen. Hierdoor wordt het huishouden niet gekort op hun (eventuele) uitkering.

Het Maatwerkbudget is een strak ingericht verantwoordingsstelsel

De Stichting Uitvoering Maatwerkbudget ondersteunt de gemeente bij de uitvoering van het Maatwerkbudget. De methodiek zorgt ervoor dat hulpverleners echt mandaat ervaren om te kunnen doen wat nodig is. Dankzij een goede interne organisatie en duidelijke structuur kunnen zowel de hulpverlener als de cliënten volledig vertrouwen op een soepele en betrouwbare dienstverlening. Met speciale software krijgen professionals toegang tot een budget op een bankrekening, die wordt beheerd door de Stichting Uitvoering Maatwerk. Betalingen worden eenvoudig gedaan via pasuitgifte, online betaling of bankoverschrijving, waarbij bonnen aan het uitgavensysteem worden toegevoegd voor transparantie en doelbinding. Dit systeem is eenvoudig en heeft weinig administratieve lasten, terwijl het waardevolle beleidsinformatie oplevert over het gebruik van het budget, zoals terugkerende kosten en uitvoeringsuitdagingen.

Afwegingskader om maatwerk te onderbouwen

'Doen wat nodig is', is het motto. Het uitgangspunt is dat de professional de expertise in huis heeft om in te schatten wat nodig is. Maar maatwerk leveren is niet altijd eenvoudig en er zijn verschillende visies mogelijk. Daarom is de blik van collega's nodig. De teamleden zijn met elkaar verantwoordelijk voor het budget. Zo bouwen zij een gezamenlijk referentiekader op voor het nemen van besluiten over de inzet van het budget.

Ook de Waardendriehoek van het Instituut Publieke Waarden (IPW) speelt een belangrijke rol als afwegingskader voor het maatwerkbudget van het Sociaal Team. De Waardendriehoek, bestaande uit de pijlers betrokkenheid, legitimiteit en rendement, vormt de basis voor het nemen van beslissingen en het beoordelen van de effectiviteit van het maatwerk. Betrokkenheid staat voor het actief betrekken van huishoudens en het herstellen van hun gevoel van controle. Het bevordert participatie en zorgt ervoor dat hun stem en perspectieven serieus worden genomen. Legitimiteit houdt in dat er binnen regels en wetten wordt gehandeld. Rendement omvat de kosten en baten, inclusief maatschappelijke kosten en kosten van niet ingrijpen.

Geen van de drie hierboven genoemde waarden is belangrijker en geen enkele waarde is absoluut. Het draait om de mate van betrokkenheid, de hoogte van de kosten en de mate waarin de oplossing binnen de regels past. Dit maakt het mogelijk om een weloverwogen afweging te maken. Het kan ook gebeuren dat een uitzondering niet legitiem wordt bevonden. Maar meestal kan een beslissing die in lijn is met het gezond verstand, worden gerechtvaardigd op basis van betrokkenheid, legitimiteit en rendement.

Financiën

Dit voorstel heeft voor 2023 geen financiële consequenties. In de begroting van 2023 is een budget van € 500.000 opgenomen voor de uitwerking van het amendement/motie 224. Deze wordt bij de najaarsnota voor 2023 naar € 15.000 bijgesteld. Voor 2024 en 2025 is er dekking in de begroting.

Met deze informatiebrief beschouwt het college motie 224 als afgedaan.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
Gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
Burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.